

Teknisen Delegaatin (TD) toimintaohje

Kansainvälisessä hiihtoliitossa (FIS) on kiinnitetty enemmän huomiota ratojen vaativuuteen ja rakenteisiin. Enää kilpailuja ei voida järjestää miten sattuu, vaan ne on järjestettävä tiettyjen sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti. On TD:n velvollisuus valvoa, että näin myös tapahtuu. FIS haluaa vuosi vuodelta tuoda kilpailijat lähemmäs yleisöä. Tämä tapahtuu lyhentämällä kilpalatuja ja uusilla kilpailumuodoilla. Pyritään tekemään hiihdosta yleisöystävällisempää. Kisoja tiivistämällä niistä on tehty myös aikaisempaa paremmin mediaan sopivia ja näin ajan haasteisiin vastaavia. Samalla parempaa palvelua saa myös mm. kisoja kotona seuraava tv-katsoja.

Vaikka nykyään hiihdetään lyhyemmillä radoilla kuin ennen, olisi kaikille pystyttävä takaamaan tasapuoliset kilpailuolosuhteet. Jotta tämä kaikki toimisi, on FIS katsonut että ainoa mahdollisuus kilpailujen ja suorituspaikkojen tason nostamiseen on, että kilpailussa kilpailun luvan myöntäneen organisaation edustaja valvoo mm. näitä asioita, monen muun seikan lisäksi. Tällainen valvoja hiihtokilpailuissa on TD, eli Tekninen Delegaatti.

Suomen Hiihtoliitossa (SHL), samoin kuin kaikissa muissa Kansainväliseen Hiihtoliittoon kuuluvissa liitoissa on kiinnitetty yhä enemmän huomiota teknisten delegaattien koulutukseen ja vaatimukseen, joita TD:lle asetetaan. Nykyään säännöt ja ohjeet muuttuvat nopeasti sen mukaan, kun tulee uusia kilpailumuotoja. Tästä johtuen on erittäin tärkeää, että TD kouluttaa itseänsä ja seuraa, mitä hiihtorintamalla tapahtuu. TD tulee osallistua koulutuksiin vähintään joka toinen vuosi, jotta hänen lisenssi on voimassa. Nykyään TD ei enää ole ”turistiasiantuntija”, vaan rautainen ammattilainen, joka pärjää kovissakin paikoissa. On kuitenkin muistettava, että ammattilaisuus tässä tapauksessa ei tarkoita elinkeinoa vaan sitä, että TD:ltä edellytetään mm.

- ✓ vakuuttavaa esiintymistä, päättäväisyyttä, oikeudenmukaisuutta ja moraalista koskemattomuutta.
- ✓ tunnustettua ammattitaitoa ja riittävää kokemusta maastohiihdosta.
- ✓ halua kehittää itseänsä maastohiihdon eri tehtävissä.

Nykyiselle ja tulevaisuuden TD:lle voidaan pitää tunnusomaisena sitä, että hän on itsenäinen ja lahjomaton, osaa johtaa organisaatiota, on yhteistyökykyinen sekä maastohiihdon perusteellinen asiantuntija.

TD:n tulee olla, paitsi kilpailujärjestäjiä auttava ja neuvova asiantuntija, myös riittävän rohkea tekemään vaikeitakin ja sekä järjestäjille että usein kilpailijalle epämiellyttäviä päätöksiä. TD:n on osoitettava järkähtämättömällä oikeudenmukaisella käytöksellään, että hän vastaa kulloinkin kysymyksessä olevan kilpailun läpiviennistä sääntöjen määräämällä tavalla. Kilpailun aikana joutuu tekemään nopeita päätöksiä ja virheitä voi sattua. Tästä syystä TD:n tulee myös olla nöyrä ja pystyä myöntämään virheensä.

TD-koulutuksella pyritään takaamaan, että Suomen Hiihtoliitto tai asianomainen Hiihto ry on juuri kysymyksessä olevaan kilpailuun valinnut TD:ksi henkilön, joka on kykenevä ja riittävän asiantunteva vastaamaan, että kilpailut viedään läpi sääntöjen määräämällä tavalla ja että hän on riittävän itsenäinen vastaamaan ikävistäkin päätöksistä. Samoin TD:n tulee käytöksellään osoittaa, että hän on oikeudenmukaisissa päätöksissään täysin riippumaton niin kilpailujärjestäjistä, kilpailijoista kuin välinevalmistajista ja sponsoreistakin.

TD:n ratkaisujen pääperiaatteena tulee olla:

- ✓ Huolehtii kilpailijoille mahdollisimman yhdenvertaiset kilpailuedellytykset.
- ✓ Takaa sääntöjen noudattamisen.
- ✓ Vastaa, että kilpailu viedään läpi ainoastaan hyväksyttävissä olosuhteissa.
- ✓ Vastaa sääntöjen noudattamisesta kilpailun aikana.

Kyetäkseen vastaamaan edellä mainituista velvoitteista TD:ltä edellytetään:

- ✓ varmaa sääntöjen tuntemusta.
- ✓ kykyä suunnitella ja vetää kilpaladut.
- ✓ tietoa ja tuntemusta lähtö- ja maalialueiden rakentamisesta.
- ✓ kokemusta kilpailujen järjestämisestä.
- ✓ teknisten apuvälineiden tuntemusta.

Tämän lisäksi TD:ltä edellytetään halua pitää itsensä jatkuvasti ajan tasalla kun kilpailusäännökset muuttuvat, kilparadat ja -ladut kehittyvät ja kilpailujen järjestämiseen tulee yhä uusia haasteita mm. median ja yleisön palveluihin liittyen. Tarvitaan halua jatkuvasti kouluttaa itseään TD:n tehtävissä. Paras tapa kouluttautua ja pitää itsensä ajan tasalla on osallistua Hiihtoliiton järjestämille TD-kursseille.

TD:n tehtävät (ICR § 303)

TD:n tehtävät voidaan jakaa ajallisesti kolmeen eri jaksoon:

- ✓ tehtävät ennen kilpailua.
- ✓ tehtävät kilpailun aikana.
- ✓ tehtävät kilpailun jälkeen.

Tehtävät ennen kilpailua (ICR § 303.4.3)

Tehtävät alkavat sillä hetkellä, kun nimitys tapahtuu. Silloin alkaa myös yhteistyö kilpailuorganisaation kanssa. Nimityksestä lähtee tieto myös kilpailuorganisaatiolle, mutta yleensä TD:n kannattaa itse ottaa siihen yhteyttä. Kannattaa heti sopia, kenen kanssa olet yhteydessä ja kuinka usein. Tämä riippuu tietysti paljon kilpailun tasosta. Tärkeää on kuitenkin, että organisaatio toimittaa TD:lle mahdollisimman nopeasti ratakartat, kilpailuohjelman, pöytäkirjat kokouksista sekä organisaatiokaavion, josta selviää yhteystiedot. Nimitys voi tapahtua kaksi vuotta tai kaksi viikkoa ennen kilpailua, riippuen tehtävän tasosta. TD:n tehtäviin kannattaa tutustua Kansainvälisen Hiihtoliiton sääntökirjassa, ICR § 303.

Tehtävät kilpailun aikana (ICR § 303.4.4)

TD:n tulisi saapua kilpailupaikalle vähintään kaksi tuntia ennen ensimmäistä lähtöä. Jos sää ja lumiolosuhteet ovat huonot, kannattaa saapua vieläkin aikaisemmin! TD:n tulee hiihtää kilpaladut ennen kilpailua. Tuomarineuvostolla tulisi olla kisapaikalla oma huone, jossa on hyvä olla tietokone ja internet yhteys, televisio ja videot. Tuomarineuvoston (ICR § 303) kuuluu kokoontua tunti ennen ensimmäistä lähtöä. Hiihtoliiton [www-sivuilta](http://www.sivuilta) löytyy valmiita kokouspöytäkirjapohjia, joita voi käyttää. TD:n tulee tavata latumestari ja käydä läpi, milloin ja miten radat ovat ajettu. Lisäksi on tarkistettava kisojen mediavastaavan kanssa maalialueen järjestelyt, mm. mixed zonen osalta, mikäli

on odotettavissa, että kisoihin paikanpäälle on tulossa median edustajia. Kilpailuissa, joissa osallistujat saapuvat paikalle kilpailupäivänä, on järjestettävä joukkueenjohtajien kokous (ICR § 307.2.2) ennen kilpailua. TD:n tulee osallistua joukkueenjohtajien kokoukseen. Isoimmissa kilpailuissa kokous järjestetään päivää ennen kilpailua ja se aikataulutetaan niin, että TD voi olla mukana kisojen ensimmäisessä medialle järjestettävässä tiedotustilaisuudessa. Yleensä TD liikkuu kilpailun aikana lähtö- ja maalialueella. Muut tuomarineuvoston jäsenet hän voi sijoittaa paikoille, jotka hän arvelee olevan erityisen tärkeitä. On kuitenkin muistettava, että kilpailunjohtaja on yleensä täysin työllistetty omassa tehtävässään koko kilpailun ajan. Jos kilpailu televisoidaan, on hyvä, että joku tuomarineuvoston jäsenistä (yleensä TD-assistentti) istuu television ääressä seuraamassa kilpailua. Tämä on erittäin tärkeää varsinkin sprinttikilpailuissa. On hyvä sopia etukäteen, mitä tehdään, jos kilpailun aikana tapahtuu jotain, jonka syystä tuomarineuvoston on kokoontuttava kesken kisan. Yleensä tuomarineuvostolla on käytettävissään radiopuhelimet omalla taajuudellaan, joiden avulla saadaan porukka kasaan. Toinen vartenotettava tapa on gsm-puhelimet. Etukäteen on tärkeää sopia myös toimintamalli, jolla kokouksen päätöksistä tiedotetaan omalle organisaatiolle ja tarvittaessa myös julkisuuteen.

TD:n tehtävät kilpailun jälkeen (ICR § 303.4.4)

TD:n tulee huolehtia, että kunkin sarjan jälkeen epävirallinen tuloluettelo toimitetaan kuuluttajalle, kisojen www-sivuille, median edustajille ja kilpailujen viralliselle ilmoitustaululle mahdollisimman nopeasti. Tuloksiin tulee merkitä kellonaika, jolloin ne on julkaistu, sekä kilpailusihteerin nimi. Protestiaika (ICR § 361.3) käynnistyy siitä kellonajasta, jolloin epäviralliset tulokset on julkaistu.

Tuomarineuvoston päättävä kokous pidetään viimeisen sarjan protestiajan päätyttyä. Tähän kokoukseen, joka tulee aina pitää, vaikka ei ilmaantuisikaan erityisesti tuomarineuvostossa käsiteltäviä asioita, TD:n tulee vaatia kilpailunjohtajalta hänen loppuraporttinsa. Tätä ennen hän on luonnollisesti saanut raportit alaisiltaan hiihtotapavalvojilta. Samoin hän on saanut raportit tarkastusasemien päälliköiltä ja pienemmissä kilpailuissa suoraan tarkastusasemien valvojilta. Näistä raporteista tulee käydä ilmi, ovatko kilpailijat kiertäneet merkityn radan. Ennen tuomarineuvoston kokousta TD vastaanottaa kilpailujen sihteeriltä viralliset tuloluettelot ja tarkistaa ne yhdessä sihteerin kanssa. Tuloluettelot allekirjoittaa kilpailujen sihteerin ja TD (ICR 317.2.4).

Kilpailun jälkeen TD:n tulee kirjoittaa raportti kilpailusta. Valmiita raporttipohjia löytyy Hiihtoliiton kotisivuilta (www.hiihtoliitto.fi). Mahdollisia liitteitä, esim. hylkäyksiä ja protesteja, tulee myös toimittaa Hiihtoliitolle. Raportti tulee tehdä kolmena kappaleena: yksi kilpailun järjestäjälle, toinen asianomaiselle Hiihto Ry:lle ja kolmas Suomen Hiihtoliitolle. Raporttiin tulee liittää mukaan kaikki joukkueenjohtajien ja tuomarineuvoston kokousten pöytäkirjat ja lopulliset tuloluettelot. Raportti tulee toimittaa kolmen päivän sisällä kilpailusta. Raportit tulee toimittaa sähköisessä muodossa.

Raportti tulee laatia mahdollisimman yksityiskohtaisesti ja siinä on ujustelematta huomautettava kilpailujen järjestäjiä kaikista virheellisyyksistä. Samoin on tärkeää, että raportissa tuodaan rohkeasti esille teknisen delegaatin näkemys kilpailujen järjestelyistä ja niiden sujumisesta. TD:n tulee esittää raportissa, mitä kilpailujen suhteen tulisi tulevaisuudessa tehdä niin, että niistä voitaisiin saada entistä paremmat. Usein nähdään raportteja, joiden mukaan kaikki on järjestetty hyvin tai erittäin hyvin -näistä raporteista ei ole paljon hyötyä järjestäjille. Tärkeämpää järjestäjien kannalta olisi saada selville, missä heillä on puutteita ja missä he voisivat olla parempia. Uskoakseni sellaista kisa ei vielä ole järjestetty, missä ei olisi ollut mitään parannettavaa.

TD:n oikeudet

TD:n tultua nimitettyä ja kun tästä on tiedotettu sekä kilpailunjärjestäjälle että TD:lle, osapuolten on velvollisuus ottaa heti yhteys toisiinsa. Kilpailun järjestäjällä on velvollisuus jatkuvasti ja määrätietoisesti ilmoittaa TD:lle kaikista töistä ja toimenpiteistä sekä mahdollisista muutoksista. Tämä tapahtuu parhaiten kokouspöytäkirjojen muodossa. TD saa vaatia korvauksen kaikista toimintaansa liittyvistä kuluistaan sekä etukäteen tehdyistä tarkastusmatkoista että itse kilpailusta. (Katso Hiihtoliiton säännöt päivärahoista ja kilometrikorvauksista.)

International Competition Rules (ICR) Edition 2014

Tässä toimintaohjeessa viitataan usein ICR:ään, mutta mikä se oikeastaan on? ICR on Kansainvälisen Hiihtoliiton laatima sääntökirja, joka koskee kaikkia hiihtokisoja, jotka järjestetään Kansainvälisen Hiihtoliiton alaisuudessa toimivien Kansallisten Hiihtoliittojen alaisuudessa. Tämä tarkoittaa, että jos hiihtokisan järjestää seura, joka kuuluu Suomen Hiihtoliiton, on siinä kisassa seurattava ICR-sääntöjä. On toki muistettava, että ICR-säännöt on laadittu erittäin tarkasti koskemaan kaikkea maan ja taivaan välillä, koska esim. olympialaiset, maailmanmestaruuskilpailut ja maailmancup järjestetään näiden sääntöjen mukaan. Lisäksi on muistettava, että on olemassa kaikille lajeille yhteisiä sääntönsä mm. mediapalvelusta. Emme toki voi Suomen kansallisissa kisoissa vaatia, että järjestäjät toimisivat kaikkien näiden sääntöjen mukaan, mutta ne antavat ohjeet miten asiat kuuluisivat olla. TD:n kuuluu siten päättää, mitä kaikkea hän vaati järjestäjältä, tässä tulee käyttää tervettä maalaisjärkeä. Kaikki säännöt ja lomakkeet löytyvät Kansainvälisen Hiihtoliiton kotisivuilta, www.fis-ski.com. Osa löytyy myös käännettynä suomeksi Hiihtoliiton sivuilta, TD osion alta.

Tarkistuslista TD:lle

1. Kilpailijoita koskevia valmisteluja

- Kilpailukutsu (katso liite)
- Epäviralliset ja viralliset harjoitusajat (ICR § 213.5)
- Latujen kunnostus harjoituksia varten (ICR § 311.3.2.3)
- Ilmoittautumiset – lisenssien tarkistus (ICR § 313)
- Joukkuejohtajien kokoukset – aika, paikka (ICR § 305)
- Lähtölistat ja numerot, milloin ja missä (ICR § 314)
- Antidoping (missä, saattajat, tiedotus urheilijalle) (ICR § 221)
- Huoltotilat (ICR § 312.6)
- Lumitilanne, koneisto millä tehdään ja missä
- Turvallisuussuunnitelma, tehtävä kirjallisena (ICR § 386)
- Organisaation yhteystiedot ja kartat annettava joukkueille
- Organisaation kokoonpano (yhteystiedot annettava TD:lle viimeistään 30 päivää ennen kilpailua)
- Yhteenvedo kesällä tehdystä työstä ja kokouksista lähetettävä TD:lle viimeistään 30 päivää ennen kilpailua

2. Ladut (ICR § 311)

- Ratojen ominaisuudet – vertaa homologointiin
- Kalusto, millainen kalusto käytettävissä ja mistä varalle

- Arvioi koneiden ja työkalujen riittävyys
- Tarkista viimeinen säätiedotus
- Päätä yhdessä ratamestarin kanssa, miten ja milloin radat kunnostetaan harjoituksia ja kilpailua varten
- Vaikeissa olosuhteissa TD:n kannattaa olla paikan päällä tai vähintään tavoitettavissa nopeasti, kun radat kunnostetaan
- Jos olosuhteet muuttuvat, tulee olla valmis tekemään nopeita päätöksiä
- Kilpailupäivänä radan tulee tarkistaa tai tarkistuttaa tunti ennen ensimmäistä lähtöä
- Anna viimeiset kunnostus-, merkintä- ja aidoitusta koskevat ohjeet
- Radan merkintä
- Radan aidat
- Hiihtotapavalvojat – sijainti ja talletus
- Suksientestaus ja lämmittelyladut, sijainti tulisi olla huoltotilojen välittömässä läheisyydessä. Kunnostus tulee tehdä riittävän ajoissa ja hyvin. Selvät säännöt joukkueille.
- Ensiapupisteet
- Ensiavun saaminen radalle, hätätiet ym.
- Liikkuminen kisa-alueella
- Viralliset lämpötilamittaukset

3. Stadion (ICR § 312)

- Yleiskuva
- Liikennejärjestelyt – urheilijat, toimitsijat, TV/radio, lehdistö, VIP, yleisö. Selvät merkinnät ja aitaukset (kulunvalvonta järjestettävä)
- Joukkueiden huoltotilat, selvät merkinnät! (mistä avaimet saa hakea ja minne palauttaa)
- Tuomarineuvoston tilat, TV ja video olisi hyvä olla
- Ajanoton tilat, selvitä heidän tarpeensa, esim. internet yhteys.
- Kilpailutoimisto, selkeä viitoitus tärkeää!
- Sähkö, vesi ja lämpö, vastuuhenkilö oltava paikalla koko ajan
- WC, urheilijoiden lämpiö
- Pysäköinti – joukkueet, toimitsijat, media, VIP, yleisö
- Viitoitus ja mainokset
- Virallinen ilmoitustaulu, selkeällä paikalla! (ICR § 312.8.1)
- Lämpötilan mittaus (ICR § 312.8.2)
- Kuuluttaja, riittävä ääni ja tietotaito
- Oheisohjelmat
- Tulostaulu (ICR § 317.2.1)
- Videotaulu
- Radioliikenne, kuka käyttää mitäkin kanavaa?
- Alueet kilpailijoille, medialle mixed zone -erikseen TV/radio ja lehdistö, VIP, yleisölle, selvät merkinnät
- Mediakeskus
- Suksien testaus
- Lähtö, maali, viestilähtö, vaihtoalue, välinetarkistus, suksien merkkkaus, lämmittely (alueiden vastuuhenkilöt)
- Urheilijoiden pukuhuoneet, mihin jättävät lämmittelyvaatteensa ja mistä hakevat

- Juottopisteet kisan ajan ja jälkeen

4. Kilpailun valvonta

- Lähtötapa (ICR § 315)
- Ajanottojärjestelmä, manuaalinen varmistus (ICR § 316)
- Tulosten tarkistus, pisteiden laskenta (ICR § 317)
- Latupartion tulee olla valmiina kaikkiin sääolosuhteisiin
- Miten tieto latuvalvoijilta saadaan kilpailutoimistoon/kilpailunjohtajalle/TD:lle/ajanottoon/kuuluttajalle/medialle, esim. keskeyttäneet ym.
- Miten toimitaan sen jälkeen kun viimeinen kilpailija on tullut maaliin?
- Tulosten julkaiseminen ja jakelu (ICR § 317.2)
- Protestimenettely (ICR § 361)
- Radan tarkistus
- Turvallisuus
- Loukkaantumiset, ensiapu ja evakuointi
- Missä TD päivystää
- Tuomarineuvoston kokoukset, aika ja paikka. Miten saadaan hätäkokous koolle?
- Palkintojenjako
- Doping-valvonta, huoneet ja saattajat
- TD:n huomautukset ja kritiikki

5. Kirjat ja säännöt

Tarvittavat kirjat ja asiapaperit

- The International Ski Competition Rules (ICR), viimeisin versio.
- Kansalliset säännöt.
- FIS Points Rules.
- Specifications for Competition Equipment and Commercial Markings.
- Varoitettujen kilpailijoiden lista. Löytyy liiton sivuilta.
- Rangaistuslomake.

LIITE

Kilpailukutsu

Seuraavat asiat tulee käydä ilmi kilpailukutsusta:

- Kilpailun nimi ja taso
- Missä ja milloin kilpailu järjestetään
- Sarjat ja matkat
- Minne ilmoittaudutaan ja mistä saa lisää tietoa
- Viimeinen ajankohta, jolloin voi ilmoittautua
- Miten tulee ilmoittautua ja mistä ilmoittautumislomakkeet löytyvät
- Informaatiota koskien:
 - Majoitus, mikäli monipäiväiset
 - Voitelutilat

- Kilpailuohjelma
- Kilpailutoimisto (aukioloajat, puhelinnumero ja sähköpostiosoite)
- Ilmoitustaulun sijainti
- Tärkeimpien toimihenkilöiden nimet
- Ensimmäisen joukkuejohtajienkokouksen aika ja paikka
- Viralliset harjoitteluajat
- Virallisten palkintojen jakoaika ja paikka
- Ratatiedot ja profiilit
- Kisojen www-sivut

08.08.2014 / NT